

Agenda

1. Welkom
2. Stand van zaken 960 uur
3. Resultaatafspraken en monitoring
4. Financiën GOAB
5. Hbo'er in VE
6. Actualiteiten
7. Afronding

2. Stand van zaken 960 uur

- Eerste rapportage GOAB implementatieonderzoek (in Kamerbrief OCW opgenomen)
- *Hoe verloopt de invoering bij jullie?*

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

De Kamerbrief is nog niet gepubliceerd. In de brief zijn de resultaten van het implementatieonderzoek invoering 960 uur ve opgenomen. Zodra de brief verschijnt, zullen wij deze delen via de mail.

3. Resultaatafspraken en monitoring

- Aandachtspunten ontwikkelen resultaatafspraken
  - Meetbaar en relevant
  - Administratieve last
  - Volginstrumenten kleuters – [toets](#) door Expertgroep Toetsen PO voor 1 augustus 2022
- Handreiking op goab.eu
- OCW kamerbrief en vervolg

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Meetbaar en relevant: Lukt het gemeenten om toets- of observatiegegevens van (voor)scholen binnen te krijgen en zo ja, wat is de betrouwbaarheid/relevantie van deze cijfers. Algemeen beeld Oberon: verzamelen gegevens is lastig, er komen weinig betrouwbare en relevante cijfers boven water.

De gegevens in de eigen volgsystemen van scholen (en voorscholen) over de taalontwikkeling van peuters/kleuters kennen betrouwbaarheidsproblemen. Dit gold al voor de toetsgegevens, maar ook voor de observatiescores. Deels door onzorgvuldige toepassing van het volgsysteem, maar ook door de intrinsieke complexiteit van 'oordelen op basis van observaties'.

Administratieve last:

In het kader van de Resultaatafspraken worden scholen (en voorscholen) meestal specifiek gevraagd om de taalontwikkeling van doelgroepkinderen aan te leveren. Dit betekent dat scholen een administratie moeten hebben van welk kind een doelgroepkind is en welke niet. Dat kon men tot 2019 nog met de gewichtsfactor doen, hoewel dat veel rompslomp gaf (en vaak niet lukte) omdat de gewichtsfactor wel in de algemene leerlingenadministratie stond, maar niet in de volgsysteemregistratie. Vanaf 2019/20 is echter de nieuwe achterstandsindicator ingevoerd voor scholen en hoeven de scholen zelf niet meer een gewicht te administreren (één van de redenen om deze nieuwe indicator in te voeren). In veel gemeenten wordt nu echter alsnog van de scholen gevraagd om een VVE-indicator te gaan administreren (namelijk die in het voorschoolse wordt afgegeven) ten behoeve van die resultaatafspraken. In meerdere gemeenten waar wij werken, wordt dit al jaren nagestreefd en constateren wij dat de scholen -ook met veel lokale beleidsinspanningen- hier maar beperkt aan voldoen. Laat staan, om vervolgens die administratie te koppelen aan het

eigen volgsysteemadministratie. We zien dus dat het basisscholen zeden lukt om van VVE-kinderen toets- of observatiegegevens aan te leveren.

Volginstrumenten kleuters

Een expertgroep gaat alle observatiesystemen 'keuren' voor 1 aug 2022.

- Is er een normering?
- Goed zicht op ontwikkeling van kinderen?

Dan volgt goedkeuring van expertcommissie.

Oberon verwacht dat enkele observatiesysteem moeilijk/niet door de keuring komen.

Handreiking GOAB

Zomer 2019 verschenen, follow up van themabijeenkomsten 2018.

Deze brochure geeft gemeenten antwoorden op de volgende vragen:

- Hoe kom je tot meetbare resultaatafspraken in relatie tot het gebruik van nieuwe en verschillende observatiesystemen/toetsen door instellingen of scholen?
- Hoe kan de gemeente de gegevensverzameling van de gemaakte resultaatafspraken organiseren?
- Hoe kan de gemeente de uitkomsten van de verschillende toets-/observatiesystemen interpreteren en vertalen in het licht van de gemaakte resultaatafspraken?

Kamerbrief

Info volgt. Zodra de brief verschenen is, sturen wij deze door.

Links:

<https://www.expertgroepoetsenpo.nl/c/lvs-instrumenten#lb75330/kleutertoetsen>

3. Resultaatafspraken en monitoring (2)

- Monitoring van
  - Bereik VVE
  - Kwaliteit VVE
  - Opbrengsten VVE
- Inspiratie
  - ❖ [VVE monitor](#) Arnhem
NB: Voorbeeld VVE-monitor Maassluis volgt
  - ❖ Peutermonitor (bereik); Voorbeeld van Vlaardingen

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Monitor VVE

We beschouwen een monitor compleet als deze drie elementen bevat: zicht op bereik VVE, kwaliteit VVE en Opbrengsten VVE. Bij dit laatste onderdeel komen de Resultaatafspraken VVE om de hoek kijken. We achten koppeling met bereik en vooral kwaliteit van groot belang om zinvolle gesprekken te hebben over de uitkomsten van de opbrengsten. Als het bereik laag is en de kwaliteit van VVE is ook laag dan is de verwachting dat ook de opbrengsten van VVE laag zullen zijn.

Inspiratie

In Maassluis zijn alle drie deze onderdelen recent in kaart gebracht. Rapport wordt binnenkort in de kenniskringmail verspreid.

In Arnhem is dat al langer gaande, we sturen ter inspiratie dit stuk mee. Het rapport legt weinig onderlinge verbanden tussen de onderdelen, de inspiratie zit dus vooral in de compleetheid om het hele VVE domein te monitoren. <https://www.stichtingpas.nl/wp-content/uploads/2018/12/Anhemse-VVE-monitor-2017-2018-web.pdf>

Vlaardingen is recent overgestapt naar Peutermonitor van Innovatie nul13. Angeliqve zal daar in de volgende kenniskring meer over vertellen. Mocht je benieuwd zijn, er staan op de website ervaringen van de gemeente Nijmegen: <https://innovatienul13.nl/gemeente-nijmegen-blikt-terug-op-1-jaar-werken-met-de-peutermonitor/>

3. Resultaatafspraken en monitoring (3)

Uitwisselen

1. Hoe verloopt monitoring VVE in jouw gemeente?
  - Bereik
  - Kwaliteit
  - Opbrengsten
2. Welke vragen zijn er/welke ondersteuning wenselijk vanuit GOAB-ondersteuningstraject?

4. Financiën GOAB (1)

Toelichting brief DUO begin 2020

REGELING		2500 GE Den Haag
KENMERK VERLENING	OND/OI-2017/15370 M, OND/OI-2017/15375 M en OND/OI-2017/15372 M	Doorkiesnummer 070-757 51 11 (pe)
NAAM	Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018, Wet primair onderwijs	Bereikbaar op werkdagen Van 9:00 - 13:00 Onze referentie OND/OO8-2019/16944 M Uw brief van Uw referentie
CODERING	D9	
VERLEEND BEDRAG 2018	€ 82.404,00	
JAAR	2018	
VERANTWOORDING		
SISA-BIJLAGE	Geen bijzonderheden	
ACCOUNTANTSCONTROLE	Geen bijzonderheden	
VERANTWOORD BEDRAG 2018	€ 133.075,00	
VERANTWOORDING PRESTATIE	Besteding conform regelgeving	
EINDVERANTWOORDING	Nee (deze vindt plaats in de SiSa 2019)	
OPGEBOWDE RESERVE ULTIMO 2018	€ 22.178,00	
VASTSTELLING		
JAAR	2018	
VASTGESTELDE BESTEDING	€ 133.075,00	

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Als bij 'Verantwoording prestatie' als toelichting staat 'Besteding conform regelgeving' dan is dus in de jaarrekening van 2018 veld D9 over OAB goed ingevuld volgens de controle van het Rijk. Die zal in veruit de meeste gevallen het advies van de gemeentelijke accountant hebben gevolgd.

Als bij 'Eindverantwoording' als antwoord staat 'Nee (deze vindt plaats in de SiSa 2019)' betekent het dus dat de afrekening voor de hele OAB periode 2011-2018 plaatsvindt in de jaarrekening 2019 die momenteel door alle gemeenten wordt opgesteld. Dit hebben gemeenten zelf aangegeven in de jaarrekening van 2018.

Voor de volledigheid:

Deze gemeente had eind 2017 een reserve van € 72.700 (is niet terug te vinden in het overzicht). Dit is opgebouwde reserve 2011-2017. Men heeft in 2018 € 82.400 OAB middelen gekregen. Men had dus heel 2018 dus beschikbaar € 155.100. Men heeft € 133.000 in 2018 besteed aan OAB, waardoor de reserve eind 2018 dus € 22.100 is geworden.

4. Financiën GOAB (2)

- Toelichting afrekening middelen 2011-2018
  - In jaarrekening 2019, DUO brief jan 2020 als richtlijn
  - Terug storten wat niet besteed is
- Toelichting reserve 2019
  - In jaarrekening 2020, niet bestede middelen van 2019 nu al doorschuiven naar 2020 (en verder). Zie [SiSa](#)
- GOAB Middelen per school/schoolbestuur [openbaar](#)
- Zie verder [GOAB-brochure](#) besteding middelen

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Afrekening middelen 2011-2018

Als je een indicatie wil hebben hoeveel middelen de gemeente over deze hele periode moet terugstorten, kun jij dat terugvinden via 'Opgebouwde reserve ultimo 2018' uit DUO brief van vorige sheet. Voor deze gemeente is dat ruim € 22.000. Het kan zijn dat er in 2019 nog enkele mutaties hebben plaatsgevonden voor de definitieve afrekening van subsidies over het jaar 2018. Die kun je hier dan nog in opnemen.

Toelichting reserve 2019

In jaarrekening 2019 wordt niet gevraagd naar stand reserve OAB eind 2019, want reserve werkt met t-1 systematiek. Dus in SiSa invulwijzer 2019 staat bij veld D8 nog geen vraag over stand reserve. In veld D8 komt in de Sisa invulwijzer over het jaar 2020 (verschijnt dus januari 2021) wel weer de vraag over reserve en dan vul je stand reserve 31-12-2019 in. De niet bestede middelen in 2019 kun jij nu al doorschuiven naar 2020 (en verder).

Links:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2020/01/10/invulwijzer-sisa>

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z05233&did=2020D10876

<https://goab.eu/C16-N217-Brochure-Inzet-GOAB-middelen-2019-2022.html>

5. Hbo'er in VE (1)

Besluit van 20 september 2019 tot wijziging van voorschoolse educatie, gericht op de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker

- Wat?

Vanaf 1 januari 2022 voor 10 uur per jaar per doelgroepkind.

- Waarom?

De inzet van een hbo'er heeft een positieve invloed op de kwaliteit van VE

5. Hbo'er in VE (2)

Handreiking van GOAB ondersteuningsteam met aandacht voor:

- Uitgangspunten
  - Conform IKK opleidingseisen
- Mogelijke vormen
  - Coach, beleidsfunctie, specialist, op de groep of combinatie
- Organisatie vraagstukken
  - Per organisatie, gemeentelijk aanbod, in dienst van gemeente....
- Financiering
  - In uurprijs, vastevoet subsidie en mogelijk aanvullend aparte post professionalisering
- Verankeren in beleid
  - Regie, kwaliteitskader, monitoring en evaluatie
- Tijdsplan
  - 2020 kaders, 2021 werving en selectie; opname in plannen

5. Hbo'er in VE (3)

Zijn jullie al bezig met de voorbereidingen of hebben jullie al een hbo'er in VE?

Welke vragen leven er rondom hbo'er in VE?

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Er volgt binnnekort een handreiking vanuit het GOAB ondersteuningsteam over de invoering van de hbo'er die de onderwerpen bespreekt die hier aan bod komen. We zullen in een volgende kring dan ook hier meer bij stil staan en in deze toelichting nu niet al de onderwerpen behandelen. Let er wel op dat de invoering van de hbo'er een goede voorbereiding – en dus tijd – vraagt, ook bij de aanbieders.

6. Actualiteiten

- Kwaliteit kinderopvang goed: [monitor LKK](#)
- Promotie [onderzoek](#) naar kwaliteit kindcentra
- Voor het onderwijs:
  - Werkplaatsen onderwijsachterstanden
  - Ontwikkeling kennisplatform voor onderwijs op OAB
  - [Dashboard](#) gelijke kansen
  - [Brochure](#) Armoede op school

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Kwaliteit kinderopvang: monitor LKK, onderdeel peuteropvang nader toegelicht

Algemeen peuteropvang

De kwaliteit van de peuteropvang is op meerdere fronten gestegen sinds 2012/2013. Het gaat dan met name om de kwaliteit van de omgeving, zoals de inrichting van de ruimte en de kwaliteit van materialen en de kwaliteit van de interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen.

Per domein/aspect bij peuteropvang

Aspecten van de emotionele proceskwaliteit, zoals de positieve sfeer op de groep, de sensitiviteit van de medewerkers en de mate waarin medewerkers kinderen ondersteunen in het reguleren van hun gedrag, zijn (sterk) gestegen.

Ook de educatieve kwaliteit is gestegen, hoewel hier nog wel winst te behalen valt. Zo ligt er relatief veel nadruk op het bieden van een rijk taalaanbod met veel verbale interacties, maar de aandacht voor de cognitieve en de denkontwikkeling en het stimuleren van het samenspel van kinderen blijft wat onderbelicht. Al met al blijft de score voor educatieve kwaliteit laag (3,5 op schaal 1-7). De sub elementen 'kwaliteit feedback' en 'taalstimulering' scoren het laagst op domein educatieve kwaliteit (onder de 3,5).

Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/02/25/kamerbrief-uitkomsten-landelijke-kwaliteitsmonitor-kinderopvang-2018>

Promotieonderzoek kwaliteit kindcentra

Promotieonderzoek van Willeke van der Werf, jarenlang beleidsmedewerker Kinderopvang bij Min SZW.

Er zijn in Nederland grofweg twee soorten kindcentra ontstaan: commercieel gedreven (private for-profit) en maatschappelijk gedreven (private not-for-profit). Willeke van der Werf onderzocht of deze twee typen organisaties onderling verschillen in kwaliteit en in omgaan met diversiteit en inclusie. Sociaal geëngageerde professionele kindercentra die vanwege hun klantengroep het meest worden geconfronteerd met de complexe problemen van kinderen in achterstandssituaties, presteerden het beste op vrijwel alle indicatoren van kwaliteit en inclusie. Van der Werf: "Als organisaties onderscheidde zij zich van andere organisaties door de combinatie van een sterke professionele oriëntatie met maatschappelijk engagement, tot uitdrukking komend in actief contact met ouders in achterstandsgroepen en een educatieve-empowerende missie." Traditionele professioneel-bureaucratische en marktgeoriënteerde kinderopvangorganisaties boden lagere kwaliteit en waren minder cultureel-inclusief.

Link: <https://goab.eu/C16-N219-Promotieonderzoek-naar-kwaliteit-kindercentra.html>

Werkplaatsen onderwijsachterstanden

Er zijn momenteel vier werkplaatsen onderwijsachterstanden opgericht, met name voor sterke aanpak OAB in het onderwijs. Alle vier nu nog een eigen website, zie voor werkplaats omgeving Nijmegen: www.werkplaats-oan.nl en voor stad Utrecht: <http://onderwijsonderzoekutrecht.nl/>

Kennisplein onderwijs OAB

Er wordt een kennisplein voor het onderwijs ontwikkeld specifiek gericht op OAB. Bedoeld om meer kennis uit te wisselen tussen scholen over effectieve interventies voor het tegengaan van achterstanden in het onderwijs. Vanuit goab.eu zullen wij naar dit kennisplein verwijzen en vice versa. Zodra het kennisplein live gaat (ws april 2020), zal dit op www.goab.eu terug te vinden zijn.

Kennisplein Onderwijskansen (NRO-R&D-programma): Voor scholen en schoolbesturen wordt er een online 'kennisplein' ontwikkeld. Het kennisplein is de digitale plaats waar de verschillende lijnen uit het kennisdelingsprogramma OAB samen komen. Een toolkit, *guidance reports* en andere producten die in het kader van de onderzoeklijnen worden ontwikkeld, worden hier gepubliceerd. Aankondigingen met betrekking tot landelijke bijeenkomsten en kenniskringen zijn hier te vinden. Nieuwe inzichten worden hier gepubliceerd, etc. Het kennisplein is de plaats waar alle relevante kennis en informatie op een overzichtelijke en aantrekkelijke manier bij elkaar wordt gebracht. Daarin is zowel aandacht voor bestaande kennis, als voor nieuwe kennis die in het programma wordt ontwikkeld. Het kennisplein ondersteunt ook de kennisdeling binnen en tussen de kenniskringen, en van de werkplaatsen. Het kennisplein ondersteunt verder de online en offline ontmoeting en interactie van alle betrokkenen in de bestrijding van onderwijsachterstanden.

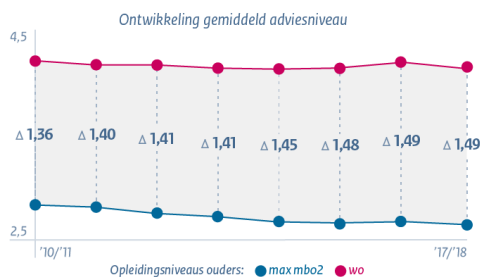
Guidance reports: Over enkele belangrijke thema's zullen goed leesbare publicaties gemaakt worden waarin bestaande kennis en inzichten op basis van onderzoek toegankelijk, hanteerbaar en toepasbaar worden gemaakt voor het onderwijs.

Dashboard gelijke kansen

Dit dashboard monitort voor verschillende groepen leerlingen en studenten de overgangen in de gehele onderwijsloopbaan en geeft inzicht in de ontwikkeling van gelijke kansen in het onderwijs. Gelijke kansen wordt gedefinieerd als gelijke onderwijsuitkomsten bij een gelijk cognitief niveau. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld leerlingen met vergelijkbare centrale eindtoetscore en basisschooladvies gevolgd worden bij de overgang naar het voortgezet onderwijs en dat leerlingen met eenzelfde diploma in het voortgezet onderwijs verder gevolgd worden in het middelbaar

beroepsonderwijs en hoger onderwijs. Voor de indicatie van sociaal economische status wordt in dit dashboard het opleidingsniveau van de ouders als meest onderscheidende indicator gebruikt.

Het verschil in adviesniveau tussen leerlingen naar opleidingsniveau van ouders neemt toe.

Link: <https://www.ocwincijfers.nl/onderwijs/dashboard-gelijke-kansen>

Handreiking omgaan met armoede op school

Eén op de twaalf kinderen of jongeren in Nederland groeit op in armoede. Dat zijn gemiddeld twee leerlingen per klas. Deze leerlingen groeien thuis en vaak ook in de buurt op in een omgeving die minder gunstig en stimulerend is, waardoor zij zich minder goed kunnen ontwikkelen.

Hoewel scholen armoede niet (alleen) kunnen oplossen, kunnen zij er wel aan bijdragen dat elke leerling wordt gezien, kan meedoen en toekomstkansen krijgt in een veilige en stimulerende leeromgeving. Bovendien kan de school waar mogelijk ook bijdragen aan een meer stabiele en ondersteunende leefwereld thuis en buiten school. Het vormgeven van een dergelijke inclusieve school vraagt niet alleen inzet van leraren, maar zeker ook van zorgprofessionals, gemeenten en externe organisaties.

Deze handreiking is bedoeld om scholen in het basis- en voortgezet onderwijs een denk- en werkkader te bieden voor het vormgeven van een passende en haalbare rol in het omgaan met armoede onder hun leerlingen. In dit eerste deel komen het thema armoede in de school, de rollen van de verschillende professionals en het agenderen van armoede op school aan bod. In deel twee worden ervaringen van scholen gebaseerde werkwijzen voor het omgaan met armoede op school beschreven. In de bijlagen staat voorbeeldmateriaal bij deze werkwijzen.

Link <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/06/12/omgaan-met-armoede-op-scholen>

Pilots opleidingsdeel PABO jonge kind

Motie Heerema c.s. (27923, nr.401) oproep om per september 2020 een pilot mogelijk te maken waarmee pabo-studenten een gespecialiseerde opleiding voor lesgeven aan het jonge of het oudere kind kunnen volgen. Ook oproep plan van aanpak voor gespecialiseerde pabo's met ingang van 2021-2022.

Reactie Minister:

1. Voor september 2020 zal het voor een aantal pabo's mogelijk worden om bij wijze van pilot opleidingsroutes te starten, gericht op het jonge of het oudere kind. De voorbereidingen hiervoor zijn reeds in gang gezet: in april zullen pabo's die pilotvoorstellen willen indienen daartoe de kans krijgen.

2. Voor het formaliseren van de nieuwe opleidingsroutes wordt een impactanalyse gemaakt om in beeld te brengen op welke fronten en van welke partijen, op welk moment inzet is vereist. Dit om inschrijving voor de nieuwe opleidingen met een start in september 2021 uiterlijk voor 1 mei 2021 mogelijk te maken. Kanttekening hierbij is dat dit volgens de Minister een ambitieuze planning is.

Link:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z05233&did=2020D10876

6. Actualiteiten (2)

- Starterslab voor nieuwe OAB gemeenten en nieuwe OAB-ambtenaren. Mail naar h.piederiet@cedgroep.nl
- [Brochure](#) OAB in het onderwijs
- [Brochure](#) Financiën
- Themabijeenkomsten:
  - Zorgpeuters: 9 april (al vol)
  - Nieuwkomers: 9 juni
- Besloten expertbijeenkomsten
  - OAB in het onderwijs
  - 0-2 jarigen

www.goab.eu

GOAB
kansen voor kinderen

Themabijeenkomst 9 april

Uitstel ivm Corona-uitbraak.

Links:

<https://goab.eu/C16-N193-Brochure-Schakelklassen-zomer--weekendscholen-en-onderwijstijdverlenging.html>

<https://goab.eu/C16-N217-Brochure-Inzet-GOAB-middelen-2019-2022.html>

7. Rondvraag en afronding

Rondvraag

- Evaluatie van vandaag
- Volgende kenniskring: dag/tijd en onderwerpen?